

Emakeelepäevad Pariisis

Mailis Sütiste-Gnannt

Guermantes, 20. märtsil 2023

Pariisis toimusid 17.-19. märtsini kolmeteistkümnendad Väliseesti Õpetajate Emakeelepäevad, millel osales 86 õpetajat 34 erinevast koolist, seltsist või keeleklubist ja 12 riigist.

Reedel said osalejad tutvuda Pariisiga, valides endale sobiva linnaekskursiooni kolme pakutud variandi hulgast: kas kõiki kuulsamaid vaatamisväärsusi hõlmav bussiekskursioon professionaalse giidi Marina Laikjõega või „Pariis teise nurga alt“, mida viis läbi Johanna Lott Pariisi 16. ja 15. kvartalis, näidates, kui erinevad võivad olla kõrvuti asuvad Pariisi linnaosad. Kolmandaks oli võimalik teha kahetunnine jalutuskäik „Pariisi südames“ Ave Abramiga.

Pärast ekskursioone toimus õhtul Eesti Suursaatkonnas Pariisis suursaadik Lembit Uiho vastuvõtt, kus suursaadik tervitas oma avakõnes eesti keele õpetajaid ja sõnas, et koos Eesti ja Prantsuse sõpradega soovitakse koguda raha Ukraina Zõtõmõri piirkonna SOS lasteküla laste jaoks, et kinkida neile vajalikud arvutid ja võimaldada neil niimoodi edasi koolis õppida, mis sõja tõttu toimub hetkel distantsõppe vormis. Ta kutsus kohalviibijaid tegema annetusi arvutite jaoks. Seejärel vaadati lühikest dokfilmi Ukrainast, millele järgnes Jan Kausi etendus „Stiilimängud“, milles tegid kaasa näitlejad Eva Koldits, Toomas Täht, Indrek Koff ja Jan Kaus ise. Lavastus näitas keele lõputut paljunemisvõimet ning tõi ühte tervikusse kokku teatrietenduse, kirjandusõhtu, stand-up'i ja bändiproovi väljendusviisid. Pärast etendust pakuti kõigile suupisteid, päevakohaselt Ukraina borši, magustoiduks brüleekreemi ning joogiks šampanjat ja veini. Oli tore üle pika aja taas kolleegidega kohtuda ja juttu jätkus hiliste õhtutundideni.

Laupäeval saabusid osalejad Põhja-Pariisis asuvasse konverentsipaika Maison de la Conversation, kus sai tutvuda fotoseinaga, millel iga kool, selts või keeleklubi end ja oma tegevusi sõnas ja pildis tutvustanud oli.

Laupäev algas haridus- ja teadusminister Tõnis Lukase videotervitusega, kus minister sõnas äsja toimunud Vikerraadio e-etteütlusele viidates, et eestlased on etteütluse usku, seega kirjakeele normide usku. Ta rõhutas, et kuni on neid, kes oma lastele emakeelt õpetavad, ei sure meie emakeel. Ministri sõnul on luulekogud emakeele sahvrid, kus on ilus, rikas emakeel. Tõsist kultuuri ja teadust tehakse ikka emakeeles. Ta tänas kõiki õpetajaid ja soovis head emakeelepäeva.

Kristi Elken päeva moderaatorina andis sõna endisele Pariisi Eesti Keele juhatajale Ave Abramile, kes tutvustas lühidalt Pariisi Eesti Kooli ning seejärel sai sõna esimene esineja Andra Kütt, kes rääkis teemal "Meie lapsel mitu keelt - mitmekeelsusest lähemalt". Andra on Tallinna Ülikooli nooremteadur, kelle uurimisvaldkonnaks on esimese keele omandamine ning huvikeskmes erineva kasvukeskkonna mõju laste keelelisele arengule. Oma ettekandes andis ta ülevaade mitmekeelse keskkonna mõjust keele omandamisele, tõi näiteid mitmekeelsusega seotud müütidest ning jagas praktilisi soovitusi, kuidas toetada keelearengut ka teismeeas. Pärast väikest pausi sai sõna Grete Arro, kelle interaktiivne ettekanne-arutelu oli seotud õppimise erinevate aspektidega, peamiselt mõtlemise arengu, väärmõistete, motivatsiooni ja eneseregulatsiooniga. Sealjuures toetus ta oma ettekandes enim empiirilist kinnitust leidnud motivatsiooniteooriatele, rääkides muuhulgas, milliseid motivatsioonitüüpe on olemas, millised neist õppimist ja arengut toetavad ja millised mitte.

Pärast lõunasööki jagas oma kogemuslugu Eliisa Sirelpuu, kes on lõpetanud Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia tantsukunsti eriala. Tema ettekanne oli teemal "Noortega läbi tantsu. Eliisa jaoks on oluline, et tunnis oleks vaba ning toetav keskkond ja liikumine oleks nauditav. Oma ettekandes koos praktiliste harjutustega andis Eliisa ülevaate tantsuõppest teismelistega. Oluliseks küsimuseks oli, kuidas säilitada motivatsioon ning huvi tantsu vastu ning kuidas lisaks tantsu tehnilistele oskustele julgustada noori aktsepteerima iseenda liikumist ja iseennast just täpselt sellisena nagu nad on.

Pärast kohvipausi jagasid oma kogemusi eesti keele õpetamisel teismelistele Liina Särkinen, Jane Bakhoff ja Kerli Liksor Londonist. Nende ettekanne kandis nimetust "Teismelistele eesti keele õpetamine Keelekindluse näitel". Kerli on õppejuht ja eesti keele õpetaja Tallinna rahvusvahelises koolis, eesti keele õpetaja Keelekindluses ja üleilmakoolis ning ka eesti keele eraõpetaja. Jane Bakhoff on mitmekeelse lapse ema ning inglise keele õpetaja algklassides prantsuse lütseumis Londonis. Liina Särkinen on režissöör, eesti keele ja kirjanduse õpetaja, keele-ja filmilaagrite korraldaja, filmikooli juht ning kahekeelse lapse ema. Oma ettekandes andsid nad ülevaate viisidest, kuidas Keelekindluses noori keeleõppesse kaasatakse. Keelekindlus püüab pakkuda noortele uusi kogemusi, seal liigutakse uute ja tundmatute ning turvaliste ja armsaks saanud kogemuste vahel. Jane Bakhoff: "Teismeliste hoidmine mis iganes klubis on raske töö, veelgi enam kui seda tehakse teises või kolmandas keeles. Keelekindluse juhtimine on nagu Jägala joast üles ronimine. Aga siis, kui õpilane ütleb, et oh, see sushi tegemine oli nii lahe või üks juba vuntse kandev noormees ütleb, et juba ootab detsembrikuu kokkusaamist Eesti Majas, siis kohe

tunned, et oled võimeline üles ronima lausa mitu korda suuremast kärestikust eesti keele õppimise võimaldamiseks.“ Ettekandele järgnes diskussioon Liina, Jane, Kerli ja Eliisaga, mida viis läbi Mari Luist. Seejärel andsid üleilmse eestluse diplomaatiline eriesindaja Marin Mõttus ja Keit Spiegel Välisministeeriumist üle tänukirjad õpetajatele, kes pikka aega on eesti keelt välismaal õpetanud. Heidy Eskor-Kiviloo andis õpetajatele üle Eesti Instituudi poolt kaunid Haapsalu sallid. Pariisi Eesti Kooli juhataja Moonika Kungla-Dutour tänas oma naiskonda tehtud töö eest ja andis neile üle väikesed kingitused.

Meelelahutuseks pakuti Musta Kasti teatrietendust „Lilli“. Teater Must Kast tegutseb 2014. aastast põhikohaga Tartus, Genialistide Klubis. Lavatüübina on Must Kast midagi sellist, mis on avatud kõigile võimalustele ja kus teatriime võib juhtuda millest iganes. Teatrina Must Kast just sellesse usubki – vormipiiranguteta maagia sündi. “Lilli” on noortelavastus ühest seni rääkimata Eesti ärkamisaja peatükist. Laval avatakse mängu ja muusika kaudu Lilli Suburgi elu- ja kujunemislugu. Lilli oli meie esimese naisõiguslane, naispeatoimetaja, naisprosaist, filosoof ja eestikeelse kooli rajaja. Lugu annab vaatajale võimaluse esitada ühiskonnas praegugi kehtivate väärtuste kohta teravaid küsimusi. Valitud vorm – muusikalise taustaga värsteos – on tänapäevane edasiarendus eepilisest rahvaluulest, ürgsest loojutustamise vormist. Kaasaegne kangelaseepos ühest vägevast naisest. Etendus oli fantastiline ja pälvis kohalviibijate vaimustuva aplausi. Autor Külma ja Tammaru, lavastaja-dramaturg Kaija M Külma, värssi- ja viisidramaturg Jaanika Tammaru, muusika ja seaded Kaarel Kuusk, kunstnik Inga Vares. Osades mängisid Silva Pijon, Mariann Tammaru, Agur Seim, Kaarel Kuusk.

Pärast õhtusööki sai vestelda kirjanike Jan Kaus ja Indrek Koffiga.

Õhtu möödus muljeid ja kogemusi vahetades, mida kõik nautisid veini ja häid juustusorte maitstes. Kohtumine kolleegidega ja nendega muljetamine on alati kirsiks tordil Emakeelepäevade programmis.

Pühapäeval said soovijad külastada tunde Pariisi Eesti Koolis või osaleda vestlusringis Heidy Eskor-Kivilooga Eesti Instituudist ja Kätlin Kõverikuga Haridus- ja Teadusministeeriumist.

Suur tänu Emakeelepäevade korraldamise eest Pariisi Eesti Kooli korraldusnaiskonnale koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumi, Kultuuriministeeriumi, Eesti Instituudi ja Eesti Suursaatkonnaga Pariisis! Kohtumiseni järgmisel aastal toimuvatel Emakeelepäevadel Alicante's Hispaanias.

